

Hans Helge Beck Thomsen

Claus Rohde

Kaution og tredjemandspant

samt andre solidariske skyldforhold

4. udgave

Hans Helge Beck Thomsen & Claus Rohde

Kaution og tredjemands pant samt andre solidariske skyldforhold

4. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2017

ISBN 978-87-619-3875-6

Omslag: Torben Lundsted, Korsør

Sats og tryk: AKAPRINT a/s, Aarhus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsfortegnelse

Forord	5
<i>Kapitel 1</i>	
Solidariske skyldforhold	13
1. Om begrebet et solidarisk skyldforhold og dets karakteristika	13
1.1. Solidarisk hæftelse med ensartet ydelse – pengeydelse	14
1.2. Solidarisk hæftelse med forskelligartede ydelser	17
2. Solidarisk hæftelse mellem hovedskyldnere	17
2.1. Solidarisk hæftelse etableret ved aftale	18
2.1.1. Alle skyldnere forpligter sig personligt	18
2.1.2. En skyldner forpligter sig og andre	20
2.1.3. Kreditter med variabelt lånebeløb	20
2.2. Solidarisk hæftelse påtaget ved indtrædelse i et tidligere stiftet skyldforhold	21
2.3. Regres mellem hovedskyldnere, hvis skyld er påtaget ved aftale	22
2.4. Solidarisk hæftelse etableret i medfør af erstatningsansvar	24
2.5. Regres mellem solidarisk hæftende erstatningsansvarlige	28
3. Solidarisk hæftelse mellem hovedskyldner og tredjemand	29
3.1. Ansvarsgrundlag i kombination med forsikringsdækning	29
3.1.1. Regres	30
3.1.2. Dobbeltforsikring – FAL § 41	31
3.1.2.1. Regres	31
3.2. Uafhængige ansvarsgrundlag hos solidarisk hæftende personer	32
3.2.1. Støtteerklæringer	32
3.2.1.1. Regres	33
3.2.2. Soliditetsoplysninger	33
3.2.2.1. Regres	34
3.3. Solidaritetlignende hæftelse i medfør af særskilt ansvarsgrundlag	34
3.3.1. Regresret eller subrogationsret	37
<i>Kapitel 2</i>	
Kautionsrettens grundbegreber og karakteristika	38
1. Indledende bemærkninger	38
2. Begrebet privat kaution	39
3. Karakteristika ved kaution	43
4. Regresret	45
<i>Kapitel 3</i>	
Kautionsforpligtelsens stiftelse, gyldighed og fortolkning	47
1. Kautionsforpligtelsens stiftelse	47
1.1. Afgivelse af kautionsløfte	48
1.2. Løftmodtagerens kundskab om kautionsløftet	49
1.2.1. Kautionsløftet afgivet efter aftale med eller efter anmodning fra hovedmanden	50
1.2.2. Kautionsløftet afgivet efter aftale med kreditor	53
1.3. Formkrav	54
1.4. Kautionslignende hæftelsesgrundlag	57

Indholdsfortegnelse

2.	Ugyldige – og partielt ikke bindende – kautionsløfter	58
2.1.	Ugyldighed i medfør af almindelige aftaleretlige regler	59
2.1.1.	Om praksis vedrørende ugyldighed af private kautionsløfter	61
2.1.1.1.	Domstolsafgørelser	61
2.1.2.	Om praksis vedrørende ugyldighed af erhvervmæssige kautionsløfter	66
2.2.	Urigtige forudsætninger	67
2.2.1.	Urigtige forudsætninger om hovedmandens betalingsevne	67
2.2.2.	Urigtig forudsætning om anden sikkerhed	70
2.2.3.	Urigtige forudsætninger om andre forhold	73
2.3.	Ugyldig hovedfordring	74
3.	Fortolkning – udfyldning og tilsidesættelse af vilkår	77
3.1.	Fortolkning	77
3.2.	Særligt om alskyldskaution	81
3.3.	Udfyldende regler	83
3.4.	Vedtagelse af standardvilkår	84
3.5.	Forudsætningssynspunkter	85

Kapitel 4

Kautionens genstand	86	
1.	Almindelige regler om kautionens genstand	86
1.1.	Kassekredit – kreditaftale med variabelt lånebeløb	88
1.2.	Lån – kreditaftale med fast lånebeløb	90
1.3.	Kreditorkifte eller novation	90
1.4.	Særligt om kaution for gæld ifølge forbruger købekontrakt med ejendomsforbehold	92
1.5.	Hæftelse ifølge skadesløs overdragelse af forbruger købekontrakt med ejendomsforbehold	94
2.	Betydning af tidsangivelser	94
3.	Hæftelse for accessoriske forpligtelser til hovedforholdet	96
3.1.	Hæftelsens grundlag	96
3.2.	Renter	98
3.2.1.	Kreditrenter	99
3.2.2.	Hæftelse for morarenter	101
3.2.2.1.	Hæftelse for morarente i hovedforholdet	101
3.2.2.2.	Hæftelse for morarente af kautionsfordringen	102
3.3.	Kurstab	103
3.4.	Inddrivelses- og sagsomkostninger	104
3.4.1.	Kreditors indenretlige inddrivelses- og sagsomkostninger	104
3.4.2.	Rykkergebyr og inkassogebyr	105
3.4.3.	Kreditors udenretlige inddrivelsesomkostninger	106
3.4.4.	Kautionistens hæftelse for omkostninger som følge af egen misligholdelse	106

Kapitel 5

Kautionsformer	107	
1.	Generelt om kautionsformer	107
2.	Kautionsformer, hvor formen vedrører kautionens genstand	107
2.1.	Fuldstændig kaution	108
2.2.	Alskyldskaution	108
2.3.	Begrænset kaution	108

2.4.	Delkaution	109
2.5.	Brøkdelskaution	109
2.6.	Betydningen af sondringen mellem begrænset kaution og delkaution herunder brøkdelskaution	110
2.7.	Valgfrihed vedrørende afskrivning af afdrag på en kautionssikret fordring	114
2.7.1.	Manglende valgfrihed vedrørende afskrivning af afdrag på en kautionssikret fordring	115
2.7.1.1.	Tab af valgfrihed ved delkaution	115
2.7.1.2.	Betaling med sigte på at frigøre kautionisten	115
2.8.	Efterkaution	116
2.9.	Kontraktaution	118
3.	Kautionerformer vedrørende ydelsestidens indtræden	121
3.1.	Hovedfordringens misligholdelse som grundbetingelse	122
3.2.	Anfordringskaution – anfordringsgaranti	125
3.3.	Selvskyldnerkaution	129
3.3.1.	Almindelig selvskyldnerkaution	129
3.3.2.	Selvskyldnerkaution med særlige betalingsbetingelser	132
3.4.	Simpel kaution	134
3.5.	Tabskaution	136

Kapitel 6

Ændringer i hovedforholdet	140
1. Ændringer i forholdet mellem kreditor og hovedmanden	140
1.1. Yderligere kreditgivning	140
1.2. Ændringer vedrørende det kautionssikrede skyldforhold	141
1.2.1. Dom, kendelse eller administrativ afgørelse vedrørende hovedforholdet	144
2. Henstand i hovedskyldforholdet	145
2.1. Kreditors almindelige underretningspligt ved misligholdelse	146
2.2. Kreditors underretningspligt ifølge LFV § 47 og § 48	148
2.3. Egentlig henstand	150
2.4. Faktisk henstand – restance	153
3. Bortfald af sikkerheds- og fortrinsrettigheder	154
3.1. De to betingelser for bortfald eller reduktion af kautionsfordringen	154
3.1.1. Første betingelse: Kautionistens indtrædelsesret – subrogationsret	155
3.1.2. Anden betingelse: Urigtig eller forsømmelig adfærd hos kreditor	157
3.2. Sammenfattende bemærkninger	159
4. Personskifte i hovedforholdet	159
4.1. Anden kreditor end forudsat	160
4.2. Overdragelse af hovedfordringen	161
4.3. Overførelse af hovedfordringen på anden måde end ved transport	165
4.4. Kautionistens betalingslegitimation	166
4.5. Debitorskifte – skifte af hovedmand	166
4.5.1. Gældsovertagelse ved aftale	166
4.5.2. Pligtmæssigt debitorskifte qua reglerne om virksomhedsoverdragelse ved rekonstruktion	168
4.5.3. Gældsovertagelse ved tvangsauktion over fast ejendom	169
4.5.4. Gældsovertagelse i øvrigt	169
5. Hovedfordringens ophør eller formindskelse	170
5.1. Hovedfordringens ophør	171

Indholdsfortegnelse

5.2.	Hovedfordringens forældelse	172
5.3.	Hovedfordringens præklusion	174
5.4.	Hovedfordringens partielle bortfald ifølge kontrakt med ejendomsforbehold	174
5.5.	Hovedfordringens ophør fremkaldt af kautionisten	176
5.6.	Konkurs, tvangsakkord og gældssanering	176
5.7.	Eftergivelse og frivillig akkord	177

Kapitel 7

Kautionens forpligtelses selvstændige ophør	178
1. Opfyldelse ved betaling	178
2. Opfyldelse ved modregning	180
2.1. Kautionistens brug af egen modfordring	180
2.2. Modregningsadgang i hovedforholdet	181
2.2.1. Kautionistens brug af modregningsadgang i hovedforholdet	181
2.2.2. Kautionistens betalingshenstand, hvor der er modregningsadgang i hovedforholdet	182
3. Forældelse	183
3.1. Forældelsesfristens begyndelsestidspunkt	183
3.2. Forældelsesfristernes længde	185
3.2.1. De almindelige forældelsesfrister	185
3.2.2. De særlige forældelsesfrister og tillægsfrister	186
3.3. Afbrydelse af forældelsen	188
3.4. Bortfald af privat kaution ifølge Lfv § 48, stk. 6	189
4. Ophør ved passivitet	190
5. Præklusion	190
6. Tvangsakkord	190
7. Gældssanering	192
8. Frivillig akkord	193
9. Tidsbegrænsning	193
10. Opsigelse	193
10.1. Opsigelse over for kreditor	194
10.1.1. Opsigelse med hjemmel i aftalegrundlaget	194
10.1.2. Opsigelse, hvor hovedfordringen er forfalden	194
10.1.3. Opsigelse af tidsbegrænsede kautioner	195
10.1.4. Kautioner, der er led i autorisationsordninger og lignende	196
10.2. Opsigelse i medfør af DL 1-23-15	197
11. Bristede forudsætninger	198

Kapitel 8

Kautionistens regresret mod hovedmanden	200
1. Grundlag for regres	200
2. Regressens gennemførelse	204
3. Kautionistens erhvervelse af kreditors særrettigheder	208
3.1. Rettigheder, hvori kautionisten indtræder	208
3.2. Begrænsninger i indtrædelsesretten	210
3.2.1. Den sikrede fordring kun delvist indfriet	210
3.2.2. Fordringen tillige sikret ved pant, der også sikrer andre fordringer	211
4. Regreskravets ophør	212

4.1.	Ophør ved forældelse	212
4.2.	Ophør ved præklusion	213
4.3.	Nedsættelse ved tvangsakkord og gældssanering	214
4.4.	Nedsættelse ved frivillig akkord	214
4.5.	Tab af regresret ved gentagen betaling	215

Kapitel 9

Flere kautionister og regresretten mellem dem	216	
1.	Forholdet mellem kreditor og flere kautionister	216
2.	Regresret mellem flere kautionister	218
2.1.	Regresbetingelser	218
2.1.1.	Den indfriende kautionists manglende betalingspligt	219
2.1.2.	Eftergivelse	219
2.1.3.	Forældelse og præklusion	220
2.1.4.	Gentagen betaling	220
2.2.	Regresforbehold	220
2.3.	Regresansvarets fordeling	221
2.3.1.	Hovedreglen – ligestilling	221
2.3.2.	Ligestilling fraveget ved aftale	221
2.3.3.	Fordeling ved begrænsede kautioner	221
2.3.3.1.	Brøkdelsbegrænsning	221
2.3.3.2.	Beløbsbegrænsning	222
2.4.	Indtræden i sikkerhedsrettigheder	222
2.5.	Regreskravets omfang	223
2.6.	Regreskravets forfaldstid	224
2.7.	Fremgangsmåden ved regressens gennemførelse	224
2.8.	Regreskravets ophør	225
2.8.1.	Ophør ved forældelse	225
2.8.2.	Ophør ved forsømmelse af diligenspligt	226

Kapitel 10

Hovedmandens konkurs	227	
1.	Hovedfordringens forfaldstid	227
2.	Hovedfordringens frigørelsestid	228
3.	Erstatningsansvar – konkursregulering	228
4.	Omstødelse	229
4.1.	Kautionforpligtelsen genopstår over for kreditor	229
4.2.	Kautionforpligtelsen genopstår over for konkursboet	230
5.	Dividenderetten i hovedmandens konkursbo	231
5.1.	Reglerne i KL §§ 47-51	232
5.2.	Aftaler om dividenderet	234
5.3.	Kontrasikkerhed	234
5.3.1.	Regreskravet sikret ved panteret	235
5.3.2.	Modregningsadgang	237

Kapitel 11

Kautionistens konkurs	240	
1.	Kreditors anmeldelses- og dividenderet	240
2.	Medkautionisters anmeldelses- og dividenderet	242

Indholdsfortegnelse

3.	Hovedmandens retsstilling	243
4.	Omstødelse	243
4.1.	Omstødelse af den ikke opfyldte kautionsfordring	244
4.2.	Omstødelse af den opfyldte kautionsfordring	244
5.	Konkursen som ophørsgrund	245

Kapitel 12

Tredjemandspant	247
1. Tredjemandspant og kaution	247
2. Panterettens stiftelse	249
3. Ugylldighed	251
4. Fortolkning og udfyldning	252
5. Pantsætningens genstand – den sikrede fordring	254
6. Realisationstidspunktet – ydelsestidspunktet	254
7. Panterettens ophør	255
7.1. Forældelse	256
7.1.1. Den pantsikrede fordrings forældelse	256
7.1.2. Panterettens forældelse	256
7.2. Prækclusion	257
7.2.1. Prækclusion af den pantsikrede fordring	257
7.2.2. Prækclusion af panteretten	257
7.3. Opsigelse	258
8. Pantets konvertering	258
9. Regresspørgsmål	265
9.1. Regres mod hovedmanden	265
9.2. Regres mod andre tredjemandspantsættere og kautionister	265
9.3. Tredjemandspant, der hæfter for flere fordringer	267
9.3.1. Flere fordringer alene sikret ved én panteret	267
9.3.2. Flere fordringer sikret dels ved tredjemandspant, dels ved kaution	268
10. Tredjemandspantets stilling ved hovedmandens konkurs	269
10.1. Anmeldelses- og dividenderet	269
10.2. Omstødelse af tredjemandspant	270
10.3. Konkursboets omstødelses- og retableringskrav	270
10.4. Kreditors retableringskrav	272
Litteraturfortegnelse	273
Domsregister	277
Stikordsregister	281